

**Zápisnica zo zasadnutia Výboru pre rodovú rovnosť Rady vlády Slovenskej republiky
pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť**

**Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Bratislava,
3. júna 2015, 13.00 h., zasadacia miestnosť č. 117**

Prítomní (vrátane zúčastnených v zastúpení): podľa prezenčnej listiny

Ospravedlnení: Monika Bosá, Čorejová Tatiana, Jana Jablonická Zezulová, Jana Mochňacká, Monika Vrábl'ová

Neprítomní: Irena Belohorská, Albert Breier, Andrea Bučková, Iveta Griačová, Magda Haburová, Dušana Karlovská, Zuzana Kiczková, Božena Kováčová, Juraj Palúš, Eva Riečanská, Apolónia Sejková, Eva Sládková

Program

1. Otvorenie
2. Kontrola uznesení
3. Informácia zo zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
4. Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014
5. Informácia k návrhu Zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiace právne akty
6. Informácia o príprave predsedníctva SR v Rade EÚ
7. Informácia o národných projektoch v oblasti rodovej rovnosti
8. Otvorená výzva na urýchlenie ratifikácie a implementácie Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu (tzv. Istanbulskeho dohovoru)
9. Podpora European Women's Lobby s požiadavkou urobiť všetko proti špecifickým druhom rodovo podmieneného násilia
10. Rôzne

1. Otvorenie

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Otvoril zasadnutie Výboru pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „výbor“) a prítomných vyzval ku schváleniu programu zasadnutia. Program bol konsenzuálne schválený. Uviedol, že výbor je uznášaniaschopný, prítomných alebo oficiálne zastupovaných bolo 43 členiek a členov výboru s hlasovacím právom.

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka Výboru pre rodovú rovnosť, Možnosť voľby O.Z.

Prítomným sa ospravedlnila, že na rokovanie výboru v oneskorenom čase predkladá záležitosť, ktorá sa týka otvorenej výzvy na urýchlenie ratifikácie a implementácie Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (tzv. Istanbulskeho dohovoru). Vyjadrila, že si je vedomá, že výbor opakovane rokoval a dával uznesenia, aby bol ratifikačný proces Istanbulskeho dohovoru urýchlený. Informovala, že momentálne prebieha prvýkrát na Slovensku kampaň organizácie Možnosť voľby o.z., ktorá sa týka podpory Istanbulskeho dohovoru, ktorej súčasťou je výzva pre najvyšších politických predstaviteľov na urýchlenie ratifikácie Istanbulskeho dohovoru. A keďže mala podnety od viacerých členov a členiek výboru, že sa jedná o vec o ktorej by mal výbor rokovať a zaujať k nej stanovisko, z toho dôvodu si dovoľila pridať ako bod programu podporu alebo uznesenie k podpore tejto výzvy, ktorá je zameraná na urýchlenie procesu ratifikácie Istanbulskeho dohovoru.

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodetných rodín

Uviedol, že organizácia „European Women's Lobby“ vytvára veľmi silnú kampaň ohľadom surogátneho materstva, resp. kampaň Európskej ženskej lobby k náhradnému materstvu a v tejto súvislosti by rád o nej informoval a zároveň by aj privítal prijatie istého odporúčania, prípadne uznesenia výboru.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Dal hlasovať k doplnujúcim bodom programu č. 8 „Otvorená výzva na urýchlenie ratifikácie a implementácie Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (tzv. Istanbulskeho dohovoru), ktorý prítomné členky a členovia výboru odsúhlasili (41 za – 0 proti – 2 zdržali) a bodu č. 9 „Podpora European

Women's Lobby s požiadavkou urobiť všetko proti špecifickým druhom rodovo podmieneného násillia“, ktorý prítomné členky a členovia výboru odsúhlasili (42 za – 0 proti – 1 zdržal). Doplnený program výboru prítomné členky a členovia odsúhlasili (42 za – 0 proti – 1 zdržal).

2. Kontrola uznesení

Oľga Pietruchoová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Informovala, že z minulých zasadnutí neeviduje žiadne uznesenie v plnení. Zo zasadnutia výboru z 24. februára 2015 boli prijaté všetky uznesenia charakteru „výbor vzal na vedomie“, takže vzhľadom na uvedené nevyplnuli žiadne úlohy.

3. Informácia zo zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnosťné menšiny a rodovú rovnosť

Barbara Illková, členka výboru, tajomníčka Rady vlády SR pre ľudské práva, národnosťné menšiny a rodovú rovnosť

Podakovala za slovo, prítomných privítala a následne informovala o výsledkoch a priebehu 20. zasadnutia Rady vlády pre ľudské práva, národnosťné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada vlády“), ktoré sa konalo 11. marca 2015. Prvým bodom programu bola informácia o prijatí Celoštatnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike, v rámci ktorej podpredseda vlády a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Miroslav Lajčák podal hodnotiacu informáciu o celom dva a pol ročnom období, počas ktorého sa finalizoval základný koncepčný materiál v oblasti ochrany a podpory rozvoja ľudských práv v Slovenskej republike. Prijatím uvedenej stratégie sa proces nekončí; práve naopak. V prijatom uznesení sú definované ďalšie úlohy pre jednotlivé rezorty, akým spôsobom sa budú naplňovať ciele a priority tejto stratégie. Rada vlády na jej 20. zasadnutí prijala aj svoj plán činnosti a vyjadrila sa k viacerým materiálom, ktoré zobrala na vedomie a odporučila vláde Slovenskej republiky ich prijať. Konkrétne z hľadiska diplomacie ľudských práv a monitorovacích povinností išlo o štvrtú správu k Rámcovému dohovoru Rady Európy k Európskej charte regionálnych a menšinových jazykov a zároveň štvrtú správu o implementácii Medzinárodného paktu o občianskych a politických správach v Slovenskej republike.

Ďalšími bodmi programu boli materiály predložené Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Jednalo sa o správu o odpočte za rok 2014 a návrh plnení úloh

vyplývajúcich z Národného akčného plánu pre deti na roky 2013-2017 a návrh Zákona o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ministerstvo vnútra SR predložilo materiál Návrh Konceptie boja proti extrémizmu na roky 2015-2019. Rada vlády tento materiál taktiež zobrala na vedomie a vláde Slovenskej republiky odporučila tento materiál prijať. V rámci bodu č. 8 sa prerokovali podnety členov Rady za občiansku spoločnosť, ktoré prezentoval podpredseda rady vlády Kálmán Petőcz. Išlo konkrétne o informáciu o presune kompetencií z rezortu zahraničných vecí a európskych záležitostí na rezort spravodlivosti. Ďalej išlo o informáciu o výzve vyhlásenej v rámci dotačnej schémy na podporu a ochranu ľudských práv. Rada vlády vzala na vedomie informáciu rezortu spravodlivosti o návrhu novelizácie Zákona č. 211/2000 o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov a návrhu novelizácie Zákona č. 26/2005 o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Záverom rokovania rada vlády zobrala na vedomie spoločnú informáciu dvoch rezortov, a to rezortu vnútra a rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny o plnení opatrení integračnej politiky Slovenskej republiky. Závery zasadnutia rady vlády boli prítomným zaslané.

Podotkla, že ako už bolo avizované, pripravuje sa presun kompetencií z rezortu zahraničných vecí a európskych záležitostí na rezort spravodlivosti. V čase konania výboru prebiehalo príslušné čítanie vo výboroch Národnej rady SR. Predpokladaný dátum presunu kompetencií podľa návrhu novely kompetenčného zákona je 1. september 2015.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Položila otázku tajomníčke Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť či vie prítomných informovať, aký je stav rozpracovania úloh v zmysle uznesenia vlády z 18. februára 2015 v súvislosti s Celoštátnou stratégiou ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike.

Barbara Illková, členka výboru, tajomníčka Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Informovala, že z hľadiska vecných kompetencií boli tieto úlohy rozložené na jednotlivé rezorty a bolo by vhodné, keby zástupcovia jednotlivých rezortov odpovedali, aj z dôvodu, že úlohy sú delené na viacero gestorských rezortov. Podľa dostupných informácií je už harmonogram plnenia úloh. Takže na jednotlivých rezortoch prebiehajú prípravné práce, ktoré predchádzajú najmä príprave akčných plánov. Rezort zahraničných vecí a európskych

záležitostí tiež pristupuje k úlohám, ktoré sú stanovené a zatiaľ je v prípravnej fáze s plnením prvých úloh približne koncom roka 2015.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Položila ešte doplňujúcu otázku, ktorá sa týkala celoštátnej komisie výchovy k ochrane ľudských práv, ktorá je v gescii Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Monika Korškošová, členka výboru, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Prítomných informovala, že je riaditeľkou Odboru celoživotného vzdelávania Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Uviedla, že ich rezort je tiež v procese prípravných prác kreovania komisie. Z toho dôvodu požiadala, že potrebuje ešte asi mesiac aby rezort školstva, vedy, výskumu a športu vedel podať potrebné informácie. Taktiež bude oznámený aj termín na prípravu akčného plánu, ktorý má konečný termín do konca roka 2015.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Navrhol, že na budúce zasadnutie výboru rezort školstva, vedy, výskumu a športu predloží informáciu k celoštátnej komisii výchovy k ochrane ľudských práv.

Monika Korškošová, členka výboru, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Potvrdila, že na budúce zasadnutie výboru podá základné informácie k celoštátnej komisii výchovy k ochrane ľudských práv.

Barbara Illková, členka výboru, tajomníčka Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Uviedla, že prítomní sa nemusia obávať, že jednotlivé záväzky, ktoré boli prevzaté pri príprave Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike by sa stratili, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že uvedená stratégia bola pripravovaná v širokom dialógu.

Všetkých rokovaní sa zúčastňovali zástupcovia rezortov, takže dohody, ktoré boli uzatvorené pri príprave uvedenej stratégie budú napĺňané participatívne pri ďalších projektoch. Každému akčnému plánu bude predchádzať odborná diskusia, lebo inak sa pripravovať spomenuté dokumenty ani nedajú a ich samotný proces bude inkluzívny, participatívny a otvorený.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Informovala o príprave akčného plánu na predchádzanie všetkých foriem diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie, na ktorom sa momentálne pracuje. Ministerstvo spravodlivosti SR plne s dôverou zverilo prípravu uvedeného akčného plánu na rezort práce, sociálnych vecí a rodiny.

Bola vykreovaná užšia pracovná skupina, ku ktorej sa uskutočnilo stretnutie na ktorom sa dohodlo na istých opatreniach. Bola dohodnutá identifikácia zdrojov, ako napr. Operačný program Ľudské zdroje, prípadne iné dotačné schémy, z ktorých sa tieto opatrenia dajú podporovať. Predpokladá sa, že do konca júna 2015 bude vydiskutovaný k uvedenej veci návrh, ktorý bude možné následne zverejniť.

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohohodetných rodín

Opýtal sa, komu je možné odovzdať niektoré témy, ktoré by bolo dobré pojať, resp. akým spôsobom postupovať. Konkrétne má na mysli zmienku o menšine mnohohodetných rodín. Je to skupina, ktorá je veľmi ohrozená chudobou a to nielen podľa medzinárodných dokumentov. Podotkol, že do Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike sa táto skupina vôbec nedostala.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Odporučil, že konkrétnu problematiku je možné konzultovať s p. riaditeľkou Oľgou Pietruchovou, tajomníčkou Výboru pre rodovú rovnosť.

Záver: Výbor vzal na vedomie informáciu zo zasadnutia Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

4. Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR opätovne predložilo Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za minulý rok 2014, ktorá sa predkladá na základe pozmeneného uznesenia vlády SR č. 337 z 9. júla 2014, kde sa uložilo ministrovi práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s členmi vlády a predsedníčkou Štatistického úradu SR predložiť na rokovanie vlády SR „Návrh súhrnnej správy o stave rodovej rovnosti na Slovensku“ (ďalej len „správa“) každoročne, a to do 30. júna. Správa za rok 2014 sa venovala

vyhodnoteniu tzv. Pekinskej akčnej platformy, nakoľko sa v celosvetovom meradle aj na úrovni OSN hodnotilo plnenie Pekinskej akčnej platformy a aj na základe toho, že Európsky inštitút pre rodovú rovnosť vypracoval súhrnnú správu k plneniu Pekinskej akčnej platformy. Správa prešla medzirezortným pripomienkovým konaním. Podotkla, že chce uistiť aj p. Renátu Ocilkovú z Fóra kresťanských inštitúcií, ako aj p. Máriu Raučinovú z Katolíckeho hnutia žien Slovenska, že aj im bude zaslané vyhodnotenie pripomienok, ktoré vzhľadom na pracovné vyťaženie a povinnosti zatiaľ nebolo zaslané. Opätovne boli doručené aj „známe“ pripomienky, ku ktorým nie je podľa jej názoru potrebná diskusia. Materiál bol členkám a členom výboru k dispozícii. Uvedená správa hodnotí jednak vývoj za posledný rok 2014, ale pozerá sa aj na dlhodobšie tendencie a dáva ich do istého širšieho kontextu, aspoň z hľadiska toho, čo bolo k dispozícii a čo sa podarilo zozbierať.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Uviedla, že aj napriek tomu, ako už bola informovaná, že jej bude doručené vyhodnotenie medzirezortného konania, ako aj písomné vyjadrenie, dovolila si uviesť jednu pripomienku, a to, či by jej mohlo byť vysvetlené, čo znamená v Pekinskej akčnej platforme formulácia „na základe pohlavia a rodu“.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Uviedla, že napríklad opatrenia, ktoré sú robené na ochranu ženy v tehotenstve, sú robené viac-menej kvôli jej pohlaviu (je biologicky predurčené, že ženy rodia deti), ale existujú opatrenia, ktoré hovoria napríklad o nižšom zastúpení, napr. v rozhodovacích funkciách, ktoré nie sú následkom biológie, ale sú následkom nejakého sociálneho postavenia; a tu ide o spomenutý „rod“. Čiže „rod a rodová rovnosť“ definuje rovnosť z hľadiska sociálneho postavenia mužov a žien.

Mária Demeterová, Katolícke hnutie žien Slovenska

Informovala, že zastupuje na zasadnutí výboru p. Raučinovú Máriu, ktorá sa písomne ospravedlnila, preto zostala prekvapená, že sa na ňu pýtajú.

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka Výboru pre rodovú rovnosť, Možnosť voľby O.Z.

Poznamenala, že tým, že Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014 je už uzavretá, a z toho dôvodu by bolo vhodné dať odporúčania skôr do budúceho roku 2016. Zároveň by bolo vhodné, ak by sa v odporúčaní objavovali aj také skutočnosti, ktoré

by ovplyvňovali spoločnosť z hľadiska rodovej rovnosti. Myslí tým, že aj keď je v dokumente síce spomenuté, že sa pripravovala Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v SR, chýba poukázanie na to, ako sa zdvihla vlna odporu voči téme rodovej rovnosti. Taktiež akým spôsobom bola prekrútená, pretože zásadným spôsobom zasiahla do rozbehnutej diskusie o celej téme rodovej rovnosti. Čiže bolo by vhodné v týchto správach zaznamenať aj negatívne trendy, ktorými sa mimochodom už zaoberá v tomto momente asi celá Európa a celkovo analyzuje práve dopad týchto snáh na tému rodovej rovnosti.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Uviedol, že má k hlasovaniu jednu pripomienku, a to, že je za to, aby výbor rokoval vecne a efektívne, pretože ak má ako člen výboru hlasovať za to, či berie uvedenú Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014 na vedomie, tak to považuje za absurdné. Odporučil do záveru bodu priamo napísať „zobrali na vedomie“, a ak má niekto nejaké pripomienky, tak je ich potrebné uviesť. Podľa jeho názoru „zdržať sa, zobrať, prípadne nezobrať na vedomie“ považuje za absurdné.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Reagoval, že ide o bežný postup a ak je v programe nejaká informácia, výbor ju „berie na vedomie“. To neznamená, že každý z členov s informáciou musí súhlasiť.

Jozef Tinka nehovoril do mikrofónu, chýba zvukový záznam

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Podotkol, že prvýkrát počuje o tom, že výbor nemá brať nič na vedomie, ak má niekto pripomienky. Bol by nerád, aby sa zavádzali nové metódy brániace vziať informácie na vedomie.

Rečníci nehovorili do mikrofónu

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Uviedol, že Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti by sa mala hlasovaním schvaľovať. Informoval, že v Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť sa schvaľujú materiály a ďalej sa postupujú na rokovanie vlády SR. Vláda SR schválením preberá zodpovednosť nad daným materiálom. Schvaľovanie znamená proces

a skutočnosť, že s daným materiálom súhlasíme alebo s ním nesúhlasíme. Vyjadril sa, že ak má niekto istú výhradu, resp. pripomienku, dá sa k nej samozrejme hlasovať. Ale ak sa majú zavádzať nejaké nové systémy, je potrebné ich odsúhlasiť všetkými zodpovednými vo výbore. Na zasadnutí výboru sú predkladané správy, ktoré sa berú len na vedomie. Naopak sú materiály, ktoré sa schvaľujú a následne sa predkladajú na Radu vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť. Požiadal prítomných o hlasovanie k uvedenému bodu.

Záver: Výbor schválil Súhrnnú správu o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014 uznesením Výboru pre rodovú rovnosť č. 57

5. Informácia k návrhu Zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiace právne akty

Ol'ga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Informovala, že sa pripravuje špecifický zákon o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia, ktorý vyplynul z dlhoročnej komunikácie potreby a najmä prípravy na ratifikáciu tzv. „Istanbulského dohovoru“, ako aj zapracovania istých špecifických opatrení, ktoré sú riešené v rámci Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV, ktorá sa tiež špecificky venuje v niektorých oblastiach rodovo podmienenému násiliu a domácemu násiliu. Začiatkom februára 2015 bola vykreovaná pracovná skupina, ktorá je vlastne rozšírenou expertnou skupinou pre prevenciu násilia na ženách, ktorá funguje pri Rade vlády SR pri prevencii kriminality, kde sú zastúpené jednak relevantné rezorty, ako aj mimovládne organizácie, ktoré pracujú v tejto oblasti, plus istí externí experti. Na základe vypracovaného vecného zámeru, na ktorom spolupracovali kolegyne, hlavne pani Barbora Burajová, z Nadácie otvorenej spoločnosti a pani Zuzana Magurová, zo Ženskej loby Slovenska, za čo im zároveň na výbore vyslovila poďakovanie; ako aj na základe konzultácií o rozsahu zákona v rámci pracovnej skupiny bol vypracovaný prvý návrh, ktorý sa momentálne pripomienkuje. Informovala, že do konca júna 2015 prejde návrh zákona vnútornými pripomienkovým konaním a 3. júla 2015 bude uvedený návrh zákona predložený na medzirezortné pripomienkové konanie. Koncom júna, resp. začiatkom júla 2015 sa bude organizovať verejná diskusia k návrhu Zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a

domáceho násilia a súvisiace právne akty, kde bude priestor na diskusiu pre verejnú správu, mimovládne organizácie, ako aj občiansku spoločnosť. Prítomných na verejnú diskusiu zároveň pozvala. Pre prehľad informovala o praktických opatreniach, ktoré sa v rámci návrhu zákona budú zavádzať.

Jednak sa budú v rámci návrhu zákona venovať napr. organizáciám, ktoré pracujú so ženami, ktoré sú vystavené domácemu násiliu a ktoré stále poukazujú na to, že sa uvedená skutočnosť väčšinou rieši v priestupkovom konaní. Taktiež dávajú návrh na zavedenie nového priestupku proti bližnej a zverenej osobe. Pokiaľ tento páchatel násilia v priebehu dvoch rokov bude stíhaný kvôli tomuto priestupku, ďalší zaznamenaný prípad týrania by už mal byť trestným činom, čiže automaticky by mal byť stíhaný podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. z 20. mája 2005, čo by podľa jej názoru mohlo viesť k odstráneniu latencie. Momentálne vôbec nie sú k dispozícii údaje, koľko prípadov domáceho násilia končí ako priestupky. Taktiež nie je doriešené, že sa síce vytvára nejaký systém na podporu a ochranu ohrozených žien a iných fyzických osôb, kde sa na jednej strane navrhujú systémové opatrenia, ale snahou je vytvoriť koordinačný orgán pre problematiku rodovo podmieneného domáceho násilia. Pre informáciu uviedla, že bol spustený projekt vďaka podpore z Nórskeho finančného mechanizmu, a to Koordinačno-metodické centrum pre rodovo podmienené domáce násilie, zriadené Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, resp. patriace zatiaľ pod Inštitút pre výskum práce a rodiny.

Práve začiatkom júna 2015 poskytlo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k dispozícii budovu a začína sa systematickejšie pracovať v tejto oblasti aj z hľadiska spolupráce s inými rezortmi. Pán minister práce, sociálnych vecí a rodiny SR Ján Richter požiadal hlavne dotknuté rezorty, ako rezort spravodlivosti a rezort vnútra o nomináciu ľudí do užšieho pracovného tímu k uvedenej téme. Taktiež prebieha spolupráca s Policajným zborom Ministerstva vnútra SR, Akadémiou Policajného zboru v Bratislave, taktiež sa ráta so spoluprácou s Justičnou akadémiou SR a s Generálnou prokuratúrou SR. Taktiež je snaha zaviesť špecifický druh služieb, pretože služby, ktoré sa poskytujú ohrozeným osobám, nie sú v správnom slova zmysle sociálnymi službami, pretože sa nejedná o zlú sociálnu situáciu, ale ide o krízové ohrozenie.

Čiže sa navrhujú zaviesť služby, ktoré sa už bežne používajú. Pojmy ako „bezpečný ženský dom“, „poradenské centrum“, „telefonické linky“ vrátane národnej linky by mali slúžiť ako naozaj styčný informačný bod pre ženy, kde dostanú relevantné informácie, pokiaľ sa k nim nevedia dopracovať iným spôsobom. Zavádzame tam aj povinnosť informovania pri prvom kontakte o odhade rizika, pretože často sa stáva, že ide o riziko, ktoré osobe hrozí, je

podcenené a potom dochádza k medializovaným prípadom, že došlo napríklad k postrelení alebo aj úmrtiu žien. Čiže je snahou aj uložiť povinnosť konať preventívne pri vysokom ohrození alebo bezprostrednom ohrození rizika, v rámci ktorého sa zavádza aj odborné vzdelávanie všetkých profesionálov, ktorí prichádzajú do kontaktu s ohrozenými osobami alebo ženami. Zavádzajú sa aj sociálno-intervenčné programy pre prácu s páchatelmi násilia na úrovni priestupkového konania. Pre informáciu uviedla, že v máji 2015 sa v Prahe uskutočnila veľmi zaujímavá medzinárodná konferencia, kde bol jeden panel venovaný tomu, ako mužské organizácie prezentovali ako oni pracujú a ako sa ukazuje, že na nižšej úrovni násilia sa horeuvedené služby berú ako jeden z veľmi efektívnych programov.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Uviedol, že má zásadnú pripomienku, a to, že chce nadviazať na to, čo už na minulých zasadnutiach výboru povedal, a to, že výbor nemá nejakú komunikačnú stratégiu a potom vo verejnosti vzniká v podstate chaos. Poznamenal, že rodová problematika používa veľmi selektívny jazyk. Rodový výbor je prioritne zameraný na reštrukturalizáciu rodovej nerovnosti. Čiže ak sa teraz rodová nerovnosť prezentuje ako prevaha mužov v niečom, teraz je tu boj o to, aby bola prevaha žien nad niečím. Uviedol, že si nepreje, aby bol jednou z členiek výboru zosmiešňovaný. Zároveň podotkol, že nepopiera žiadne násilie a existujú veľmi ťažké formy násilia, ktorého obeťami sú ženy. Ale aj mnohé správy ukazujú, že je to na základe nejakého uhla pohľadu. Vyjadril, že absolútne nesúhlasí a podľa neho ide o odbornú absurditu tvrdenie pojmu „rodovo podmienené násilie“. Nevie pochopiť význam pojmu. Má tomu rozumieť, že keď sa narodil, tak už bol násilníkom? Ide o absurditu, ktorá je politicky vytvoreným konštruktom, ktorý má za nejaký cieľ k niečomu dôjsť.

Preto ak sa hovorí, že sme proti násiliu, tak buďme proti násiliu a nepomenovávajme to podľa rodu. „Sme proti násiliu? Sme. Musíme byť proste proti násiliu všeobecne a nie vyzdvihovať niekoho.“ Ako príklad uviedol, že keď bude mať niekto 10 ľudí, ktorí budú obeťami násilia a z toho bude osem žien a dvaja muži, tak tých mužov nechávajú zahynúť, pretože sú rodovo podmienení agresori? Štát zriadil linku pomoci ženám, ktoré sú obeťou násilia. Informoval, že za organizáciu dal podnet na Generálnu prokuratúru SR, že je to diskriminačné a z akého dôvodu sa vyťahujú ženy ako niečo osobitné, keď človek je človekom bez rozdielu pohlavia. Generálna prokuratúra SR ako informoval k tomu už zaujala stanovisko, že je to diskriminačné a že je to potrebné riešiť. Čiže ak chceme dočasne niečo riešiť, tak ide o politický problém a nie spoločenský problém z toho pohľadu, že je niekto agresorom na základe pohlavia.

Podľa jeho názoru jazyk rodovej rovnosti vo verejnosti vytvára len animozitu, rodovú nerovnosť a rodovú neznášanlivosť v tom, že jednoducho to druhé pohlavie nejakým spôsobom irituje. Opýtal sa, či je „problém bojovať proti násiliu?, je problém, ak vy prezentujete a vyzývate, napríklad prezidenta SR, aby vo svojom prejave hovoril „poslanci a poslankyne“?, prečo uvedené nepoložia aj do slovníka v spomenutých materiáloch?, taktiež prečo nepoviete, že násilie je aj na mužoch aj na ženách? Mali sme tu materiál, ktorý hovorí, že 13 % mužov je týraných. Znovu položil otázku, či ich necháme zomrieť?“ Dovolil si zodpovedne tvrdiť, že ak by sa spravil prieskum, podobne ako sa robí na ženách, podobné, resp. rovnaké otázky by boli položené mužom a vytvorili by sa predpoklady, aby odpovede boli úprimné, tak výsledky by boli na rovnakej úrovni. V zahraničí sú výskumy, ktoré to potvrdzujú, pretože násilie nie je len napr. facka, ale oveľa sofistikovanejší spôsob je psychické násilie a pohlavie pri násilí sa rozlišuje len metódami násilia. Čiže ak máme byť za „rodovú rovnosť“, tak je potrebné hovoriť rovnako aj o ženách aj o mužoch a stotožňovať to aj v tejto problematike, nielen selektívne, ako sa to komu hodí.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Podotkol, že možno ide o nejaké nedorozumenie. A to nie z dôvodu, že by niekto zavádzal alebo bral, že by boli muži menejcenní tým, že môžu byť tiež týraní. Informoval, že bude reagovať na záver tohto bodu programu a odovzdal slovo p. Oľge Pietruchovej, tajomníčke Výboru pre rodovú rovnosť, ako aj p. Adriane Mesochoritisej, podpredsedníčke Výboru pre rodovú rovnosť.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Podotkla, že nemá informácie o reštrukturalizácii rodovej nerovnosti. Podľa jej názoru sa vždy hovorí o dosahovaní rodovej rovnosti, nie reštrukturalizácii rodovej nerovnosti. Nie je to možné nájsť v žiadnom materiáli, ani v štatúte Výboru pre rodovú rovnosť. Aj štatistiky hovoria o týraní blízkej a zverenej osoby, a to, že v 3/4 týchto obetí sú ženy, ako aj deti, ktoré nie sú vyčíslené. Nikto nepopiera, že muži sú tiež obeťami domáceho násilia. Preto má uvedený návrh zákona ako podstatu násilie na ženách a domáce násilie. V rámci tohto zákona sa zavádzajú aj služby, ktoré nie sú len pre ženy, ale aj pre iné, ďalšie skupiny. Je však faktom, čo ukazujú výskumy a to nielen v Slovenskej republike, že ide o celosvetovú tendenciu, že ženy, a to hlavne s deťmi, ktoré sú ekonomicky závislé na manželovi alebo na druhovi, ktorý ich týra, potrebujú špecifické opatrenia, aby sa z cyklu násilia vymanili. A preto potrebujú aj špecifické služby.

Zriadenie národnej linky pre ženy ohrozené násilím je dočasným vyrovnávacím opatrením z hľadiska, že je naozaj dokázateľné, že existuje nerovnosť, že ženy sú oveľa častejšie obeťami domáceho násilia a preto je potrebné prijímať špecifické opatrenia. Podotkla, že aj p. Jozef Tinka, zo Striedavej starostlivosti o deti, slovensko-českej spoločnosti má tiež informáciu a odpoveď mu už bola od p. ministra Jána Richtera zaslaná. Neriešenie problematiky násilia celkovo je už na obrátení sa na rezort vnútra. Na to existuje Stratégia na prevenciu kriminality v SR, ako aj trestný zákon č. 300/2005 z 20. mája 2005. Vyjadrila sa, že nehovorí o tom, že iné obeť násilia nemajú dostať pomoc. Naopak, Ministerstvo spravodlivosti SR pripravuje všeobecný právny predpis, ktorý vychádza zo spomínanej Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV na podporu a ochranu obetí násilia alebo obetí trestných činov všeobecne. Taktiež za výbor uviedla, že sa prijímajú špecifické opatrenia zamerané na skupinu žien, ktoré sú obeťami rodovo podmieneného násilia, ktoré je vo väčšine prípadov domácim násilím, pretože jednoducho štatistiky ukazujú, že je potrebné prijímať špecifické opatrenia.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Upozornil, že p. Oľga Pietruchovej, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť mu vôbec neodpovedala na položené otázky. Podľa jeho názoru len odcitovala paradigmu, ktorá sa tu stále objavuje a ani na jednu vec neodpovedala. Prečo by sa malo napríklad hovoriť „poslanci a poslankyne“ a nehovoriť „násilie na mužoch aj na ženách“. To je zásadný rozdiel. Požiadala aby mu citovala, aké sú indikátory násilia na ženách, aké sú indikátory násilia na mužoch, či je v tom rozdiel, ako aj citovanie výskumov, ktoré boli zamerané len na mužov, na mužov s indikátormi násilia na mužoch.

Oľga Pietruchovej, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Odpovedala, že výskumy existujú, ako napr. v Nemecku, ale tu ide o inú formu násilia. Väčšinu násilných činov na mužoch páchajú samotní muži. To je iná forma násilia, iná forma dynamiky vzťahov, nie je to spravidla domáce násilie, je to násilie v inom priestore. Čo zároveň neznamená, že ho netreba riešiť a Ministerstvo vnútra SR má preto Stratégiu na prevenciu kriminality, taktiež je Rada vlády na prevenciu kriminality, kde sa rieši všeobecne násilie ako také. Výbor pre rodovú rovnosť rieši špecifickú formu násilia.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Podľa jeho názoru, a to na základe absolútne jasnej výrokovkej logiky je tvrdené „rodovo podmienené násilie“. Čiže za to, že muži sú násilní, môžu ženy?. 95 % žien vychováva chlapcov, ako potom ženy vychovávajú mužov, keď z nich vychovávajú vlastne agresorov? Kde sa rieši vlastne agresia?

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Poprosil prítomných, aby si neskákali do reči. Každý má právo na svoj názor. Nieкто ho môže akceptovať a nieкто ho akceptovať nemusí. Jednoducho preto má Výbor pre rodovú rovnosť široké spektrum názorov. Vyjadril sa, že s uvedeným názorom môže čiastočne súhlasiť, aj nesúhlasiť, o čom by sa dalo dlho diskutovať. Boli tu veľké diskusie o pripravenosti žien do rôznych ustanovizní atď.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Uviedol, že tu nejde o vec názoru, ale o vec praktickej skúsenosti. Pretože ak toto nie je vyjasnené, tak potom existujú ženské organizácie, ktoré tzv. „vyrábajú týrané ženy“ a upozornil, že dokonca aj na výbore sedia zástupcovia takých organizácií, na čo má absolútne explicitné dôkazy.

Zuzana Magurová, členka výboru, Ženská loby Slovenska

Odporučila, aby priestor na jednotlivé diskusie bol vyhradený v Rade pre prevenciu kriminality. Majú tam zastúpenie aj muži, takže podľa jej názoru nevie pochopiť, z akého dôvodu si p. Jozef Tinka vybral na uvedenú diskusiu práve Výbor pre rodovú rovnosť.

Jarmila Filadelfiová, členka výboru, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Názor odprezentovaný p. Jozefom Tinkom podľa jej názoru potvrdzuje, že nemá agendu dobre naštudovanú. Tému treba vidieť aj v nejakých teoretických rámcoch. Nevie sa stotožniť s tým, v čom p. Jozef Tinka vidí rozpor, keď na jednej strane vyzývame poslancov, aby napr. v parlamente oslovovali prítomných „vážené dámy a páni“ a na strane druhej hovoríme o rodovo podmienenom násilí. Kde sa to potom navzájom vylučuje?

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Podľa jej názoru pripomienka p. Jozefa Tinku, ktorý vníma, že tzv. rodovo korektný jazyk, ktorý sa snaží zaviesť sa nezavádza konzistentne. Niekde sa používa a inde nepoužíva.

V „Súhrnnej správe o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014“ si všimla, že na str. 34 je uvedené, že z evidovanej kriminality je zrejmé, že obeťami násilnej kriminality sú celkovo viac muži. Čiže tu ide tiež o uhol pohľadu. Pri trestnom čine týrania blízkej osoby prevažujú ženy, ale pri násilnej kriminalite sú obeťami viac muži. Čiže naozaj to závisí od uhla pohľadu.

Zároveň položila dve otázky, a to k zámeru prípravy návrhu Zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiacich právnych aktov, a to, že je tam spomínané, že pracovnú skupinu tvoria relevantné mimovládne organizácie a či by v tejto súvislosti p. Oľga Pietruchovej, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť mohla povedať o ktoré mimovládne organizácie ide. Druhou otázkou bolo, či by ako členovia výboru pre rodovú rovnosť nemohli byť zapojení do vnútorného pripomienkového konania k horeuvedenému návrhu zákona.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Vnútorné pripomienkové konanie je na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Pripomienky sa môžu dávať v rámci medzirezortného pripomienkového konania, ako aj na Výbore pre rodovú rovnosť. Členovia výboru sú súčasťou pripomienkového konania tak, ako každý občan Slovenskej republiky.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Podakovala za odpoveď, no zároveň podotkla, že má skúsenosť, že v medzirezortnom pripomienkovom konaní sa toho veľa už zmeniť nedá.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Práveže v medzirezortnom pripomienkovom konaní sa dá veľa zmeniť, lebo vnútrorezortné pripomienkové konanie, to sú v podstate len odbory v rámci ministerstva, ktoré skôr riešia technickú stránku, alebo legislatívno-technickú, aby neboli ovplyvnené, ale nie filozofickú stránku a nie veci, ktoré sú skôr systémového riešenia.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Upresnila otázku, či by členovia výboru mohli dostať nejakú pracovnú verziu návrhu zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiacich právnych aktov aspoň e-mailovou formou.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Prisľúbila, že po zapracovaní pripomienok pracovnej skupiny bude členom výboru zaslaná pracovná verzia návrhu Zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiacich právnych aktov.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Vyjadrila poľutovanie, že finančné prostriedky idú väčšinou do kampaní. Skutočnosť, že bolo založené koordinačno-metodické centrum mali členovia výboru podľa jej názoru vedieť skôr. Skúsenosť, ktorú má so ženami, ktoré sú ohrozené násilím je taká, že je nedostatok bezpečných domovov na kvalitnej úrovni, ktoré žiaľ nedostávajú žiadnu finančnú podporu od štátu. Poznamenala, že by bolo vhodné radšej investovať do konkrétnej pomoci ženám a nie do kampaňových záležitostí.

Mária Demeterová, členka výboru, v . z. Katolícke hnutie žien Slovenska

Uviedla, že pracuje vyše 20 rokov s týranými ženami a doposiaľ neboli oslovení, aby sa zúčastnili pripomienkového konania materiálov. Z toho dôvodu sa aj za organizáciu zdržali hlasovania pri schvaľovaní Súhrnnej správy o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014, ako aj z dôvodu, že im doteraz neboli písomne doručené odpovede na ich otázky. Podotkla, že skutočne robí iba na konkrétnej pomoci ženám v krajnej životnej núdzi a tu ide o násilie, o extrémnu sociálnu situáciu a má pocit, že sú považovaní za extrémistov.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Vyjadril sa, že určite budú rôzne názory k návrhu Zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiacich právnych aktov, no podľa jeho názoru je návrh zákona precizovaný v dostatočnej forme. V návrhu zákona sa budú riešiť aj finančné prostriedky, čo nebude zároveň jednoduché s financovaním všetkých náležitostí.

Čo sa týka založenia koordinačno-metodického centra, vyjadril sa, že je prekvapený dotazom p. Renáty Ocilkovej z Fóra kresťanských inštitúcií, a to z dôvodu, že sa o založení linky pomoci týraným ženám hovorí už asi rok a pól, až dva roky. Vyjadril potešenie, že sa linku na pomoc týraným ženám vôbec podarilo spustiť a podľa počtu telefonátov má linka pomoci zatiaľ úspech.

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodetných rodín

Reagoval, že čo sa týka prípravy návrhu zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiacich právnych aktov, podľa jeho názoru členovia výboru mali byť v tejto veci vopred informovaní. Podotkol, že sleduje niektoré veľmi špecifické druhy násilia, ktoré by v návrhu zákona mohli byť tiež spomenuté.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Uviedla, že pracovná skupina je expertnou skupinou pri Rade vlády pre prevenciu kriminality, ktorá je medzirezortnou skupinou. A vlastne filozofia návrhu Zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiacich právnych aktov vychádza z Istanbulskeho dohovoru a zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ. V rámci vnútorného pripomienkového konania na rezorte práce, sociálnych vecí a rodiny boli pripomienky už vyhodnotené. Pracovná verzia návrhu zákona bude členom výboru zaslaná, následne bude predložená do medzirezortného pripomienkového konania a bude možná diskusia v rámci pripravovanej konferencie.

Vyjadрила sa, že ju teší záujem o členstvo v pracovnej skupine, no počet členov je už dvadsať, sú v nej zastúpené rôzne rezorty a ich počet je určitým spôsobom obmedzený aj z dôvodu funkčnosti pracovnej skupiny.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Prítomných ubezpečil, že bude dostatok priestoru na to, aby sa každý mohol k uvedenému návrhu zákona vyjadriť, prípadne sa vytvorí aj špeciálny výbor k návrhu zákona, ak by bola k tomu požiadavka. Podľa jeho názoru bude spolupráca na návrhu zákona napredovať kvalitatívnym spôsobom.

Peter Ondrejka, v. z., člen výboru, Ministerstvo hospodárstva SR

V rámci prezentácie informácie bolo povedané, že sa zavádza pojem „blízka a zverená osoba“. Položil otázku, či by sa nedal upraviť aj názov uvedeného zákona, a to na „Zákon o prevencii násilia na blízkych a zverených osobách“.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Blízka a zverená osoba je vlastne zakomponovaná v trestnom zákone č. 300/2005 Z. z.. Návrh zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiacich právnych aktov definuje, že domáce násilie je násilie páchané osobou, ktorá je blízka alebo

bola blízka ohrozenej osobe. Čiže v domácom násilí je to násilie páchané blízkou osobou, alebo na blízkej, prípadne zverenej osobe.

Peter Ondrejka, v. z., člen výboru, Ministerstvo hospodárstva SR

Upresnil, že mal na mysli, či by sa nedal nahradiť v názve uvedeného zákona namiesto pojmu na „ženách“ práve pojem „blízka a zverená osoba“.

Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka Výboru pre rodovú rovnosť, Možnosť voľby O.Z.

Násilie páchané na ženách sa rieši práve preto v návrhu zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia a súvisiacich právnych aktov, čo už na výbore prezentovala aj p. Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť, z dôvodu, že ženy sú osobitne ohrozenou skupinou, tzn. je potrebné riešiť túto ohrozenú skupinu, čo zároveň neznamená, že ostatné skupiny nie sú riešené. Rodová podmienenosť násilia, apelovala na p. Jozefa Tinku, zo Striedavej starostlivosti o deti, slovensko-českej spoločnosti, znamená práve naopak to, že nehovorí o tom, že všetci muži sa narodili ako násilní. Práve táto rodová teória presne popiera takéto skreslené názory, ktoré ľudia majú v spoločnosti a ktoré podľa jej názoru viktimizujú mužov. Práve rodová rovnosť prišla s teóriou, že je to práve spôsobené mnohými kultúrnymi a sociálnymi faktormi. Podotkla, že nechce na túto tému robiť prednášku, pretože model príčin násilia páchaného na ženách by mal byť členkám a členom výboru rodovej rovnosti dosť známy. Zároveň na výbore sa hovorí o tom, že každý z prítomných by mal mať isté kvalifikačné predpoklady, ktoré sa týkajú témy rodovej rovnosti.

Na druhej strane, projekty boli prezentované niekoľkokrát na Výbore pre rodovú rovnosť. Tieto projekty prebiehajú tak, že v rámci nich sú podporené aj priamo poradenské centrá, sú podporené aj azylové domy, sú vytvárané metodiky pre integrované postupy všetkých pomáhajúcich profesií. V rámci toho sú vytvárané aj prevenčné aktivity. Je potrebné pracovať tak, ako to vyplýva z Istanbulského dohovoru, a to vo všetkých štyroch pilieroch, ktoré sú postavené na prevencii, ochrane pred násilím, na otázke postihovania alebo stíhania za násilie a na integrovaných politikách. Nie je možné riešiť iba nejaký zo štyroch pilierov Istanbulského dohovoru. Takže práve preto projekty sú natoľko komplexné, že sa snažia pokrývať všetky z uvedených kritérií. Ak sa nebude pracovať na integrovaných politikách, na tom, aby všetky pomáhajúce profesie (polícia, súdy, prokuratúra, sociálne pracovníčky/pracovníci) boli zapojení do procesov a nevedeli, čo majú robiť, tak sa opäť nepohneme z miesta. Zároveň je potrebné, aby všetky profesie vedeli konať, aby poskytovali

ženám a ostatným obetiam domáceho násilia ochranu a podporu, ktorú im majú poskytovať. Taktiež odpoveď na stíhanie je signál spoločnosti, že nebudeme tolerovať násilie a je ďalším pilierom. Prevencia, ktorá sa skladá z oblasti vzdelávania ako aj z kampaní, ktoré sú veľmi potrebné a ktoré by mala robiť už dávno Vláda SR a taktiež by mala scitlivovať spoločnosť v týchto oblastiach.

Nevidí dôvod, prečo si na výbore istí členovia vyčítajú, kto čo robí a kto čo nerobí. Podotkla, že je potrebné sa snažiť práve o nejakú komplexnosť a aby sa spomenutá téma riešila komplexným spôsobom.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Uviedol, že si myslí, že argumentovať v tejto diskusii tak, ako je zvykom invektívami, nie je správne. To, že je na výbore väčšinový názor taký, ako prezentovala p. Adriana Mesochoritsová, podpredsedníčka Výboru pre rodovú rovnosť, Možnosť voľby O.Z. ešte neznamená, že je kvalifikovaný. Ak je niekto v menšine, neznamená, že je nekvalifikovaný. Podľa jeho názoru rodovú ideológiu pozná veľmi dobre, a to, čo hovorí, prezentuje v najlepšom úmysle. Uviedol, že nie je nastavený ani proti ženám, ani proti násiliu na ženách. Je nastavený tak, aby sa nepostupovalo selektívne, ale aby boli všetci konzistentní vo vyjadrovaní a v postojoch a nerozlišovali sa tam, kde sa rozlišovať nemá. Aj história pozná veľa ľudí, ktorí mali menšinový názor a zaplatili za to životom a čas ukázal, že jednoducho tá pravda bola inde. Takže argumentovať jeho profesionalitou alebo neprofesionalitou, znalosťou vecí a invektívami, výsmechom, posmechom je podľa jeho názoru typické tam kde končia argumenty.

Jozef Burian, predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Uviedol, že by rád ukončil túto diskusiu na tom, že na výbore nebudú žiadne invektívy. Podotkol, že podľa jeho názoru od p. podpredsedníčky výboru Adriany Mesochoritsovej nepočul žiadne invektívy. Pochopil jej vyjadrenia tak, že jej ide o to, aby sa nastavila nejaká filozofia k danej téme. Ide aj o vec názoru a pokiaľ bola otázka p. Jozefa Tinku, zo Striedavej starostlivosti o deti, slovensko-českej spoločnosti, smerovaná týmto spôsobom, podľa jeho názoru pochopil z toho, že domáce násilie je širší pojem ako blízka a zverená osoba. Takže aj preto sa pristupovalo k tomu, že domáce násilie je širší pojem a z toho dôvodu bude definícia v predmete domáceho násilia, kde bude definovaná aj blízka a zverená osoba.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Taktiež zareagovala na vyjadrenie podpredsedníčky výboru Adriany Mesochoritisovej, kde uviedla vetu, že „nerozumie, prečo si to stále dookola vyčítame“. A preto považovala za vhodné jednoducho vysvetliť, z akého dôvodu sa k tejto téme vracia. Nevie posúdiť, či ide o trend celej Európy, ale na Slovensku sa podľa jej názoru rozdelili mimovládne organizácie na „dobré a zlé“. A tie dobré sú tie, ktoré sa venujú rodovo podmienenému násiliu, alebo nejakým spôsobom používajú termín „gender“ a tieto dostávajú aj finančnú podporu. Organizácie, ktoré toto nemajú ju nedostávajú. Takže nerozumie negovanie týchto skutočností zo strany p. Oľgy Pietruchovej, tajomníčky Výboru pre rodovú rovnosť. Taktiež apelovala na vyjadrenia p. Jozefa Buriana, predsedajúceho, štátneho tajomníka Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, a to tak, že organizácie, ktoré sú buď cirkevné alebo nejakým spôsobom ukotvené na kresťanských hodnotách, dostali e-mailovou formou z Úradu vlády SR podnet, na základe ktorého bol zisťovaný ich postoj k Istanbulskému dohovoru, ako aj to, že v prípade negatívneho postoja im nebude pridelená dotácia. Tu ide o vážne veci, a pritom sa spomenuté organizácie venujú ženám ohrozeným násilím.

Podotkla, že k problematike zavedenia linky na pomoc týraným ženám, tu nejde podľa jej názoru o samotnú linku pomoci, ale o to, že sa jej istým spôsobom dostala informácia, že na „Národný projekt podpory prevencie a eliminácie násillia na ženách“ vypísal Inštitút pre výskum práce a rodiny konkurz na 80 voľných pracovných miest. Položila otázku, či členovia Výboru pre rodovú rovnosť nemali dostať oficiálnu informáciu o uvedenom konkurze ako prví. Následne, keď si informáciu o konkurze na voľné pracovné miesta kresťanské organizácie rozposlali medzi sebou, tak bola stiahnutá z internetovej stránky Inštitútu pre výskum práce a rodiny. Až po jej telefonickom urgovaní, že informácia o konkurze sa na internetovej stránke nenachádza sa na to objavil asi dva dni na stránke spomenutého Inštitútu. Túto skutočnosť potom chápe, že organizácie sú naozaj brané ako „dobré a zlé“.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Na dotaz pani Renáty Ocilkovej, z Fórumu kresťanských inštitúcií uviedla, že finančné prostriedky jednotlivým organizáciám išli z projektu, ktoré dávali organizácie z Nórskeho finančného mechanizmu, tu nejde o prostriedky Vlády SR. To sú prostriedky Nórskeho kráľovstva, ktoré si veľmi jasne nastavilo kritériá podpory. Nórsky finančný mechanizmus spolupracuje veľmi úzko s Radou Európy a cieľom tohto programu je podporiť a zaviesť Istanbulský dohovor do praxe. Nórske kráľovstvo jednoducho vyjadrilo, že nepodporuje organizácie, ktoré nezdieľa ich hodnoty. Keďže niektoré organizácie sú proti ratifikácii

Istanbulského dohovoru, z tohto hľadiska ich Nórske kráľovstvo nepodporilo. To neznamená, že sa kresťanské organizácie nemôžu uchádzať o nejaké iné mechanizmy. Európsky sociálny fond nemá takéto kritériá, vyššie územné celky taktiež nemajú takéto kritériá; toto je jednoducho jeden ľudskoprávny mechanizmus, ktorý je nastavený určitými podmienkami a tu nejde o to, či sa používa pojem „rodovo podmienené násilie“, „násilie na ženách“. Tu ide o to, že prioritným záujmom je uviesť Istanbulský dohovor do praxe a ratifikovať ho. Pevne verí, že členovia výboru pochopia, že je tam spolupracujúca organizácia Rada Európy, ktorá zastrešuje tento program v rámci Európy.

Barbora Burajová, členka výboru, Nadácia otvorenej spoločnosti

Informovala, že s kolegyňou p. Barborou Holubovou objasnia otázku ohľadom 80 vypísaných voľných pracovných miest, ktoré neboli vypísané pre projekt koordinačno-metodického centra, ale pre iný projekt. Inštitút pre výskum práce a rodiny ako verejná inštitúcia podľa jej presvedčenia veľmi transparentne postupuje pri vypisovaní pracovných miest a viac o tom bude informovať p. Barbora Holubová, ktorá je odbornou garantkou tohto príslušného projektu.

Barbora Holubová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

„Podpora a prevencia eliminácie násilia na ženách“ je druhým národným projektom a 80 voľných pracovných miest, tu sa jednalo vlastne o pozície iba v rámci dohôd o vykonaní práce pre kreovanie regionálnych pracovných skupín po 10 členov. V projekte boli veľmi krátke termíny. Inštitút pre výskum práce a rodiny s termínmi veľmi meškal, z toho dôvodu mohli mať členovia výboru dojem, že to bolo veľmi krátko vyvesené na internetovej stránke Inštitútu pre výskum práce a rodiny. Faktom je, že ľudia sa veľmi rýchlo prihlásili, personalistka inštitútu mala veľké množstvo životopisov, ktoré za veľmi krátku dobu musela spracovať a v podstate voľné pozície sa veľmi rýchlo naplnili, aby mohli začať fungovať aspoň na pár mesiacov ako multiinštitucionálne tímy. Išlo o reprezentantov určitých inštitúcií, ktorí sú vlastne dohodármi a ktorí končia na dobu určitú.

Sylvia Porubánová, členka výboru, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Podotkla, že musí reagovať na uvedené výroky bez ohľadu na to, o aký počet pozícií v projekte išlo. Tak, ako už informovala p. Oľga Pietruchovej, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť, tu sú splietané dva, resp. tri projekty. Ide o dva národné projekty z Európskeho sociálneho fondu, ktoré sú kontrolované nielen z hľadiska personalistiky, čiže výberové

konanie a vypísanie pozícií je štandardným spôsobom, ktorý je kontrolovaný nielen Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ale aj Európskym sociálnym fondom. Pri projekte financovanom Nórskym finančným mechanizmom, organizácie, ktoré nezdieľajú hodnoty Nórskeho kráľovstva neboli podporené. Vyjadрила, že si myslí, že je to celkom štandardný postup, že ten, kto je donorom si môže vybrať koho podporí a môže odmietnuť toho, kto jeho hodnoty nezdieľa.

Záver: Výbor vzal na vedomie informáciu k pripravovanému návrhu Zákona o eliminácii a prevencii násilia na ženách a domáceho násilia

Ref: uznesenie Výboru pre rodovú rovnosť č. 58

6. Informácia o príprave predsedníctva SR v Rade EÚ

Ol'ga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Keďže rodová rovnosť je jednou z tém, ktoré sa riešia v rámci predsedníctva SR v Rade EÚ, Výbor pre rodovú rovnosť bude pravidelne informovaný o posune v tejto oblasti. Informovala, že Európsky inštitút pre rodovú rovnosť začína pracovať na správe pre slovenské predsedníctvo na tému „Žena a chudoba“. Je to prvá kritická oblasť z Pekinskej akčnej platformy. V rámci predsedníctva bol posilnený aj odbor rodovej rovnosti o jednu kolegyňu. Snažia sa komunikovať a nastavovať mechanizmy tak, aby aj v rámci tejto témy odprezentovali Slovensko v predsedníctve Rady EÚ dôstojným spôsobom. Okrem toho uviedla, že v nadväznosti na minuloročné zaslanie 5. a 6. periodickej správy k Dohovoru o odstránení diskriminácie žien (CEDAW) dostali pozvánku na obhajobu správy v OSN 12. novembra v Ženeve.

Záver: Výbor vzal informáciu na vedomie informáciu o príprave predsedníctva SR v Rade EÚ (jeden člen sa zdržal hlasovania).

7. Informácia o národných projektoch v oblasti rodovej rovnosti

Sylvia Porubánová, členka výboru, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Uviedla, že budú informovať o dvoch projektoch, ktoré už boli spomenuté, ako aj p. Barbora Holubová, z Inštitútu pre výskum práce a rodiny bude informovať aj vzhľadom k záujmu členov výboru ako aj verejnosti o jednej podaktivite projektu, a to o Národnej linke

pre ženy zažívajúce násilie. P. Dáša Malíková z Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie uvedie štatistiku problémov, s ktorými sa za tri mesiace existencie linky stretli.

Barbora Holubová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Podotkla, že už na viacerých zasadnutiach výborov hovorila, v čom spočívajú dva veľké národné projekty „*Prevenčia a eliminácia násilia na ženách (PPEN1)*“ a projekt „*Podpora prevencie a eliminácie násilia na ženách bez BSK (PPEN2)*“.

PROJEKT „Prevenčia a eliminácia násilia na ženách (PPEN1)“

Špecifickými cieľmi projektu je:

- Zvýšenie regionálnej dostupnosti, kvality a komplexnosti špecializovaných sociálnych služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti
- Zriadenie národnej bezplatnej nonstop telefonickkej linky a dištančného internetového poradenstva pre ženy zažívajúce násilie.

Je priamou podporou deviatich partnerov v rámci regiónov, ktorí dlhodobo poskytujú špecializovanú pomoc ženám, ktoré zažívajú násilie a ich deťom. Tu sa ukazuje, že mnohí využívajú tú možnosť, že vlastne mohli nabráť viacero odborných pracovných síl, ako aj sa preukázali referencie, že mnohé organizácie využili túto možnosť a významne rozširujú nielen svoje odborné kapacity, ale zavádzajú aj nové druhy služieb. Na východe Slovenska zaviedli veľmi jasnú vyhľadávaciu činnosť práve v rómskych osadách.

Za veľmi prínosné považuje, že sa po mesiacoch fungovania podarilo Inštitútu pre výskum práce a rodiny to, že na spoločných stretnutiach dochádza k výmene dobrej praxe, kedy organizácia napr. z oblasti Žiliny alebo Čadce vymieňa, alebo poskytuje „know-how“ druhej organizácii.

V rámci tohto projektu je spustená aj jeho druhá aktivita ktorou je národná bezplatná nonstop telefonická linka a dištančné internetové poradenstvo pre ženy zažívajúce násilie.

Národná bezplatná nonstop telefonická linka a dištančné internetové poradenstvo pre ženy zažívajúce násilie

Dáša Malíková, Národná linka pre ženy zažívajúce násilie

Zhrnula prvé štyri mesiace fungovania uvedenej národnej bezplatnej nonstop telefonickkej linky, ktorá bola spustená od 1. januára 2015. Prvý mesiac bol skôr skúšobným mesiacom. Vychytávali sa najmä technické problémy, a od 1. februára 2015 linka funguje v plnej prevádzke. Za najdôležitejšie uviedla, že každá nová služba, každá nová pomoc potrebuje nejaký čas, aby si získala dôveru u ľudí, o to viac, že ide o takú tému, kde sa ľudia potrebujú cítiť naozaj veľmi bezpečne, aby hovorili o násilí vo svojich životoch. Za spomenuté štyri mesiace celkovo na linku zavolalo 209 klientok, ale keďže klientky potrebujú riešiť problém na viackrát, nie sú pripravené hneď robiť nejaké zásadné kroky, tak volali v celkovom počte viac ako 1000-krát. Všetky telefonáty za štyri mesiace boli v počte takmer 2200 hovorov. Výrazný podiel ľudí, ktorí na linku volajú, najmä keď už bola medializovaná tvoria tretie osoby, tzn. ľudia z prostredia alebo z okolia ženy, ktorá násilie zažíva a hľadajú pomoc. V prvom rade je snaha o to, aby nenapáchali viac škody ako úžitku, ale najmä aby oni boli tým prostriedkom k tomu, aby žena zavolala na linku, aby ju motivovali, aby sa ozvala.

Za veľmi významné považuje to, že ženy nemusia nikam chodiť, ako aj významný prvý krok, ktorý ich posúva k tomu, aby vyhľadali ďalšiu pomoc. Zarážajúci je vysoký počet vysoko rizikových klientok, ktoré majú väčšiu mieru rizika, čo sa týka ohrozenia násilím. A vlastne z počtu 209 klientok je 40 klientok rizikových a 34 klientok sú vysoko rizikové. To znamená, že ide o klientky, u ktorých miera ohrozenia je taká, že sa nedá posúdiť, či ešte na linku zavolajú. Tu sa robia opatrenia a motivácia k tomu, aby robili konkrétne kroky vo svojich životoch a na linke je presná metodika, ako tieto riziká vyhodnocovať.

Za asistencie uvedenej linky odišlo doteraz do krízových centier 15 žien a z domu odišlo 10 žien. Viaceré ženy podali trestné oznámenia a privolali políciu. Jednou z vecí, ktorú ženy často na linke využívajú je, že potrebujú posilnenie k tomu, aby privolali políciu o to skôr, keď majú niekoľkokrát opakované negatívne skúsenosti za sebou a veľmi dobre sa osvedčuje, čo je jednou z vecí, kedy je linka veľmi často využívaná, že keď sa už žena odhodlá zavolať pomoc, skutočnosť, že s ňou je niektorá z poradkýň napr. aj o druhej v noci, v nedeľu nadránom, za prvé slúži ako istý posilňujúci faktor pre ženu, že naberie odvahu aj napriek všetkým tým zlým skúsenostiam. A za druhé linka funguje ako taký „watchdog“, ženám sa napr. ani netyká, povie sa služobné číslo, žena je poučená spôsobom, ktorý je pre ňu zrozumiteľný a tento fakt sa ukazuje ako veľmi hodnotný príspevok linky, ako aj to, že linka je kedykoľvek k dispozícii aj na takéto záležitosti.

Čo sa týka štruktúry klientok; z 209 klientok 52 klientok zažilo vyhrážanie sa, alebo vyhrážanie sa zabitím. Veľmi významné malo nebezpečné prenasledovanie. Veľké množstvo klientok, ktoré na linku volajú sú absolútne izolované. To je jednou zo základných stratégií,

ktorú hlási obrovské množstvo žien. Ako keby to bola istá rana istoty alebo ako konať. Veľmi významná mieru má aj ekonomické násilie. Klientky, ktoré boli znásilnené boli v počte štyri a počas fungovania linky 8 žien hlásilo pokusy o vraždu. Čo sa týka vekovej štruktúry, tá sa menila. Zo začiatku na linku volalo najviac žien z vekovej kategórie 50-59 rokov, ale ako keby dĺžkou existencie linky a aj jej medializáciou sa vlastne posunula veková kategória smerom k tomu, že momentálne na linku volajú najviac ženy vo veku 31-39 rokov a 40-49 rokov. Veľkou výhodou národnej linky je, že je veľmi dobre vypracovaná databáza, do ktorej sa registrujú vlastne všetky druhy násilia, o ktorých je žena ochotná povedať za absolútnej miery anonymity. Linka, okrem toho, že je prístupná nonstop a bezplatne, je aj anonymná. Zber údajov, práve z dôvodu, že je komplexný a kontinuálny, bude mať podľa jej názoru, ako aj názoru jej kolegyň z Inštitútu pre výskum práce a rodiny vysokú výpovednú hodnotu. Z dôvodu, že bude dlhodobo zbieraný na relatívne vysokom počte, prisľúbila členom výboru zaslanie štatistických údajov.

Podotkla, že sa často stretávajú s tým, že na linku zavolajú muži a pýtajú sa či linka pomoci existuje aj pre mužov a často si vypočujú vulgárne invectívy. Na vyjadrenia p. Jozefa Tinka zo Striedavej starostlivosti o deti, slovensko-českej spoločnosti uviedla, že sa nestotožňuje s jeho názorom, že mimovládne organizácie alebo národná linka produkujú nejaké obete násilia. To je ako keby sa hovorilo, že linka polície produkuje alebo podporuje páchanie trestných činov, alebo že linka hasičov podnecuje zakladanie požiarov.

Barbora Holubová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Uviedla, že Inštitút pre výskum práce a rodiny sa zameria na osobitné skupiny žien, ako sú rómske ženy, ženy so zdravotným postihnutím, staršie ženy a ženy, ktoré boli znásilnené, z dôvodu, že potrebujú nejaké špecifické poradenské postupy alebo nejaké iné postupy vyhľadávania. Čiže vlastne to vnímali aj ako deficit, ktorý vychádza z výskumov. Na základe štúdií bude možné veľmi významne prispieť do metodiky s organizáciami. Pripravujú sa aj štandardy práve pre túto oblasť podpory a ochrany žien. Informovala, ako už bolo spomenuté, že obidva projekty končia v podstate v októbri 2015.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Poznamenal, že nehovoril, že linka dôvery je tá, ktorá produkuje násilie, ale mal na mysli niektoré organizácie. Podotkol, že práca inštitútu je určite záslužná a treba ju oceniť. Uviedol, že pri svojej angažovanosti v treťom sektore narazil na prípad týranej ženy, ktorý bol až taký krutý, že týraná žena vraj bola donútená prepísať dom na svojho druhu. Ako uviedol,

odporučil jej telefonickú linku pomoci, len problém je v tom, že žena sa bojí zavolať na linku pomoci, pretože má prácu a taktiež sa bojí pomsty. Položil teda otázku, „ako vie telefonická linka pomoci pomôcť takémuto prípadu? Spraví nejakú intervenciu, ale ako ju ochráni pred tými dôsledkami, čo ju čaká potom, keď tá intervencia, povedzme pominie a muž sa vráti? Linka pomoci ho nemôže nejakým spôsobom izolovať.“

Dáša Malíková, Národná linka pre ženy zažívajúce násilie

V prvom rade vyzdvihla, že národná linka sa na ženu, ktorá zavolá pozerá ako na „expertku“ na vlastný život. Rozhodnutie, ktoré spraví, je na jej rozhodnutí a ona bude s ním bude znášať jeho dôsledky. Národná linka pre ženy nie je na to, aby robila niečo za ňu, ale aby jej povedala všetky možnosti ktoré má. A práve jednou z vecí, ktorú linka robí, okrem krízovej pomoci je aj manažment bezpečia. To znamená, že sa veľmi detailne a jednotlivo preberá úplne každá situácia. Ide o dlhodobý proces, pri ktorom sa robí so ženou anamnéza, z dôvodu aby sa zistili všetky okolnosti v jej živote a aby sa hľadali úplne všetky možnosti pre jej bezpečie.

Žena zažívajúca násilie bude potrebovať možno niekoľko mesiacov, niekoľko rokov na to, aby si paralelne začala budovať bezpečie, nejaký iný život, ekonomickú nezávislosť, možno bude musieť veľmi dôsledne začať zbierať dôkazy. Linka má najmä motivovať ženy, aby vyhľadali osobnú pomoc, pretože ani jedna profesia si nemôže nárokovať na to, že vyrieši problém ženy. To znamená, že v centre môže dostať právnu pomoc, psychologickú pomoc, akúkoľvek pomoc, ktorú potrebuje. Častou úlohou linky je, že je žena motivovaná k vyhľadaniu osobnej pomoci.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Podotkol, že má stále pocit, že keby bol v roli ženy zažívajúcej násilie, tak má strach o život, pretože podľa jeho názoru to linka nedokáže zabezpečiť na potrebnej úrovni.

PROJEKT „Podpora prevencie a eliminácie násilia na ženách bez BSK (PPEN2)“

Špecifickými cieľmi projektu je:

- zjednotenie postupov, zavedenie jednotnej evidencie a nastavenie štandardov poskytovania pomoci,
- vytvorenie tréningových modulov a realizácia vzdelávania,
- vytvorenie skupín multiinštitucionálnej spolupráce a koordinácia pomoci,

- realizácia výskumu špecificky ohrozených skupín žien a nastavenie postupov pomoci.

Barbora Burajová, členka výboru, Nadácia otvorenej spoločnosti

Uvedený projekt je projektom špecializovaného koordinačného orgánu, ktorý má pôsobiť v oblasti prevencie a eliminácie násilia páchaného na ženách, ako aj domáceho násilia je podporený z Nórskeho finančného mechanizmu. Prijímateľom toho grantu je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, kde odbornou garantkou projektu je pani Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť. Úzko spolupracujú s odborom rodovej rovnosti, pričom samotnú implementáciu alebo vytvorenie koordinačného metodického centra má na starosti Inštitút pre výskum práce a rodiny, ktorý je partnerom projektu. Ďalším partnerom projektu je Nórske výskumné centrum pre traumy a násilie a posledným medzinárodným partnerom projektu je Rada Európy.

Projekt je zložený zo štyroch základných komponentov, v ktorých sa vykonávajú jednotlivé aktivity. Komponenty sú pomenované tak, ako je členený Istanbulský dohovor, tzn. komponent, ktorý je zameraný na prevenciu, primárnu prevenciu, komponent, ktorý je zameraný na vzdelávanie, tzn. aj ďalšie vzdelávanie dotknutých profesií. Ďalej komponent, ktorý sa zaoberá výskumom, zberom dát a monitoringom a posledný je nastavený na toľko diskutovanú a spomínanú podporu a ochranu žien pred násilím formou poskytovania konkrétnych intervencií, ktoré môžu byť rôzne a úlohou koordinačného metodického centra je zaoberať sa štandardizáciou postupov u tých subjektov, ktoré takéto intervencie poskytujú. V zásade uviedla, že by veľmi radi nadviazali na výsledky práce, ktoré pôjdu práve z dvoch už spomenutých národných projektov, a to najmä v oblasti štandardizácie, ale aj v oblasti zisťovania poznatkov, či už je to smerom k ženám, ktoré žijú v marginalizovaných rómskych komunitách.

Projekt sa začal realizovať nedávno. V zásade je na štartovacej čiare a východiskom spolupráce Koordinačného metodického centra je nadviazať kontakty a rozvinúť spoluprácu s čo najvyšším počtom tak verejných, ako aj mimovládnych organizácií.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Doplnila, že na stránke www.zastavmenasilie.sk sú informácie k uvedenému projektu ako aj otváracia konferencia, ktorá sa uskutočnila 14. apríla 2015 v Bratislave, kde mnohí z členov výboru boli prítomní a postupne budú na stránke zverejnené informácie k tomuto projektu.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Chcela vedieť výšku dotácií k spomenutým projektom.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Projekt koordinačno-metodického centra je dotovaný 2 000 000 eur, ktoré sú hradené z Nórskeho finančného mechanizmu.

Barbora Holubová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Je tu veľký rozdiel medzi tým, aká bola alokácia a koľko sa vlastne čerpá. Momentálne to vychádza na cca 1 500 000 eur. Nebude to predstavovať uvedenú sumu, lebo sa nestíha čerpať v termínoch, ako by chceli. Ale väčšina ide na pracovné mzdy ľudí, ktorí sú zazmluvnení v rámci tohto projektu, práve v poradniach, čiže praktickej pomoci. Čo sa týka Národnej bezplatnej nonstop telefonickej linky a dištančného internetového poradenstva pre ženy zažívajúce násilie, tu je zamestnaných 8 ľudí na plný pracovný úväzok. Je platené ešte nájomné na technológiu, vychádza to mesačne okolo nejakých 15 000 eur.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Podotkla, že mala informáciu že na národnú telefonickú linku bolo vyčlenených 1 800 000 eur, reálne to predstavuje asi spomenutých 1 500 000 eur.

Barbora Holubová, Inštitút pre výskum práce a rodiny

Už teraz vie povedať, že sa financie nevyčerpajú, o 1/3 sa bude čerpať menej práve z uvedených projektov. Na nonstop telefonickú linku určite nebolo vyčlenených 1 800 000 eur, tam je nejakých 100 000 eur.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Pre úplnosť spomenula národný projekt Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a to „Rodina a práca“, ktorý sa rozbehol a je tu vysoký záujem o podporu flexibilných pracovných miest.

Mária Jacková, Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, Ministertvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

K projektu „Rodina a práca“ uviedla, že aktuálny počet elektronicky podaných žiadostí je 732 na podporu 1210 pracovných miest. Zazmluvnených bolo 196 žiadostí na podporu 345 pracovných miest.

Ol'ga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Čo sa týka detských kútikov v rámci projektu „Rodina a práca“, je 33 žiadostí. Väčšinou sa podarilo nadviazať spoluprácu s Úniou materských centier a materské centrá v jednotlivých mestách majú už dlhší čas k dispozícii priestory a vďaka tomuto projektu ich spravidla vedia zaplatiť. Čiže týmto systémom sa vytvára istý flexibilnejší spôsob opatrovania detí, ako sú klasické materské škôlky.

Záver: Výbor vzal na vedomie informáciu o národných projektoch v oblasti rodovej rovnosti.

8. Rôzne

Otvorená výzva na urýchlenie ratifikácie a implementácie Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu (tzv. Istanbulskeho dohovoru)

Adriana Mesochoritsová, členka výboru, v. z. Kultúrne združenie Rómov Slovenska

Prítomných informovala o kampani a o výzve na podporu Istanbulskeho dohovoru a zároveň spolu s ďalšími členkami výboru, s pani Jarmilou Filadelfiovou, z Inštitútu pre výskum práce a rodiny, s pani Barborou Burajovou, z Nadácie otvorenej spoločnosti a pani Zuzanou Magurovou, zo Ženskej loby Slovenska predložila aj návrh uznesenia na podporu tejto výzvy. Prítomní dostali podklady, kde je samotná otvorená výzva „Odzvoňme násiliu, plňme Istanbulskeho dohovoru“. Druhá výzva je na podporu kampane. Kampaň je zameraná na urýchlenie ratifikácie a implementácie dohovoru. Keďže v spoločnosti dost' rezonovali isté informácie o Istanbulskom dohovore, cieľom bolo, aby čo najviac ľudí na Slovensku malo možnosť vôbec čítať Istanbulskeho dohovor, pretože zastávajú názor, že čím viac ľudí bude tento dohovor poznať a bude ho čítať, tým skôr nebudú kolovať rôzne dezinformácie, ktoré o tomto dohovore kolujú v priestore.

Zámerom bolo to, že Istanbulskeho dohovor hovorí o tom, že vlády majú podporovať alebo motivovať mužov na to, aby sa pridali a postavili proti násiliu páchanému na ženách. Prvýkrát na Slovensku sa rozhodli postaviť kampaň na koncepte, že známimi mužmi, resp. skupina mužov je proti násiliu páchanému na ženách, a to práve aj z toho dôvodu, aby sa

ukázalo, že nie všetci muži sú násilní a existujú muži, ktorí dokážu vystúpiť proti násiliu, taktiež sú aj takí, ktorí jednoducho dokážu spolupracovať s organizáciami (feministickými organizáciami, ľudskoprávnymi organizáciami) na tom, aby sa „prostredie“ zmenilo.

Prítomným odprezentovala obrazovú časť kampane, ktorá je zameraná na koncepte „odzvoňme násiliu“. Kampaň je symbolická, pretože heslom je, že odzvoňme násiliu práve preto, že podporuje Istanbulský dohovor, a zároveň kampaň upozorňuje na to, že naozaj je tu potrebné ešte veľmi veľké úsilie na to, aby ľuďom, ktorí sú za „dverami“ a ženám, ktoré sú vystavené násiliu „zazvonil“ a poskytol im komplexnú podporu a ochranu.

Kampaňou bola snaha zasiahnuť väčšiu cieľovú skupinu, podarilo sa dostať do kampane 20 známych mužov na Slovensku z rôznych prostredí – hokejového, umeleckého, športového prostredia, z rôznych kruhov a rôzneho veku. Uviedla, že bola príjemne prekvapená a veľmi pekne chcela aj touto cestou poďakovať všetkým mužom, ktorí sa do kampane zapojili, pretože jej príprava bola veľmi náročná. Kampaň je podporovaná v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru, finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru, resp. „Nórskych fondov“. Celý projekt bol podporený sumou 97 000 eur, ale teraz nehovorí o kampani, pretože v médiách zaznievajú dezinformácie, že na kampaň bolo vyčlenených veľa finančných prostriedkov, čo nie je pravdou. Uvedená kampaň, napriek jej obrovskej profesionalite, stála iba 7 800 eur a zvyšná suma je suma za projekt, ktorý sa už dva roky realizuje a je v ňom veľké množstvo aktivít od analytických, vzdelávacích, informačných a pod. Veľa ľudí vstúpilo do projektu zadarmo.

V rámci uvedenej kampane je robených aj päť videí, ktorých len jedna hodnota by stála okolo 5 000 až 6 000 eur, podotkla že ľudia poskytli zadarmo aj nahrávacie štúdiá. Na videách je profesionálny zvuk a profesionálna kamera. Mnoho mužov pracovalo aj v rámci realizačného tímu zadarmo a bez nároku na odmenu.

Následne prítomných prezentovala spot „Násilie páchané na ženách nie je len problémom žien, dotýka sa nás všetkých...“ Okrem tohto jedného sú ešte štyri videá. V jednom z nich účinkuje p. Ján Kuric, v ďalšom Robo Jakab, ďalší bol pripravený pre mladšiu generáciu kde vystúpil p. Majk Spirit, aby bola oslovená aj skupina hlavne mladých mužov. Celá kampaň prebieha na facebooku „Istanbulský dohovor“ a vďaka spolupráci sa podarili rôzne posunutia, hlavne aj vďaka Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR, pani Ol'ge Pietruchovej, tajomníčke Výboru pre rodovú rovnosť, ako aj ďalším ľuďom a tým sa podarilo to, že Slovenská televízia bude vysielat' túto kampaň počas celého júla 2015. Súčasťou tejto kampane bude výzva na urýchlenie ratifikácie a implementácie Istanbulskeho dohovoru. Všetky tie spoty končia tým alebo kdekoľvek sa na ne klikne je možné sa prekliknúť na

uvedenú výzvu. Pod výzvou sa doposiaľ podpísalo mnoho osobností. Podpisy sa zbierajú aj na uliciach. Informovala, že v súčasnosti majú podporu okolo 3000 ľudí. Na internete menšiu, ale mnoho ľudí sa pridáva a dobrovoľnícky pomáhajú zbierať podpisy. Vyjadrila potešenie, že vďaka tomuto sa podarilo uverejniť množstvo článkov o Istanbulskom dohovore, vysvetľovať verejnosti to, o čom naozaj Istanbulský dohovor je a čo je jeho zámerom.

A v rámci toho všetkého, keďže ide o tému aj pre Výbor pre rodovú rovnosť pripravili uznesenie, o ktorom sa môže hlasovať a diskutovať, a to že Výbor pre rodovú rovnosť podporuje otvorenú výzvu na urýchlenie ratifikácie a implementácie Istanbulskeho dohovoru. Ide o výzvu pre najvyšších politických predstaviteľov, aby začali konať a aby splnili sľuby, ktoré tu už boli predtým dané. Na výbore sa o tom už niekoľkokrát diskutovalo, to že dohovor mal byť ratifikovaný do konca roku 2013. Je rok 2015 a vo výzve sa preto hovorí, že neexistuje žiaden relevantný dôvod na to, aby sme na prijatie a hlavne uplatňovanie Istanbulskeho dohovoru čakali ďalej. A preto je tu výzva, aby sa podporila ratifikácia.

Návrh uznesenia, ktorý predložila bol v znení, že výbor podporuje otvorenú výzvu najvyšším politickým predstaviteľom a takisto podporuje kampaň a odporúča predsedovi výboru podniknúť kroky na urýchlenú ratifikáciu Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu, čiže tzv. Istanbulskeho dohovoru. Zároveň odporúča Rade vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, aby taktiež podporila uvedenú výzvu a takisto podnikla kroky na urýchlenú ratifikáciu. Kampaň na facebooku zdieľalo a označilo, že sa im páči viac ako milión ľudí. Uviedla, že práve aj preto verí, že sa tým vytvára prostredie na to, aby politici videli, že je tu aj časť spoločnosti, ktorá je za ratifikáciu Istanbulskeho dohovoru a rozumie uvedenej téme.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Doplnila, že doteraz nedošlo k ratifikácii Istanbulskeho dohovoru, a to je hlavný dôvod, že nebol implementovaný v našej legislatíve a s predložením tohto zákona by táto podmienka bola splnená. Po diskusii s Radou Európy, ktorú viedla, by mali byť zákony upravené, pretože ako náhle sa ratifikuje dohovor a vyjde v zbierke zákonov, tak je to záväzná právna norma a pokiaľ zákony nie sú k tomu upravené, tak môže dôjsť vlastne k rozporu v legislatíve.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Podľa jeho názoru by sa Výbor pre rodovú rovnosť nemal zapájať do politiky. A to z dôvodu že je poradným orgánom, čo je povedané veľmi zjednodušene. Keďže je poradným

orgánom Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, nepotrebujeme na predsedu vlády SR a iné orgány vytvárať nátlak a burcovať verejnú mienku, pretože výbor má inú funkciu.

Na druhej strane podotkol, že uvedený materiál skutočne použije pri svojich prednáškach na vysokej škole ako krásny štandardný príklad mediálnej manipulácie a propagandy. Podľa jeho názoru sa dokázalo, že dobrú a vznešenú myšlienku „boj proti násiliu“ sa dokázalo spolitizovať a úplne zdeformovať.

Poznamenal, že napríklad aj oslovený herec, p. Ivo Gogál, ktorý bol zapojený do kampane nemá podľa jeho názoru podrobnú znalosť o Istanbulskej dohovore.

Barbora Burajová, členka výboru, Nadácia otvorenej spoločnosti

Podotkla k p. Ivovi Gogálovi, s ktorým má osobnú skúsenosť a osobne s ním diskutovala a na základe toho môže povedať, že má podrobnú znalosť o Istanbulskej dohovore. Mimovládna organizácia predtým, ako ho pozvala do kampane mu poskytla celý materiál Istanbulskej dohovore, a predpokladá, že rovnako postupovali aj so všetkými zakomponovanými.

Mária Demeterová, členka výboru, v . z. Katolícke hnutie žien Slovenska

Vyjadřila pripomienku vo vecnej rovine, a to, že sa opakovane na výbore uvádza, že v súlade s rokovacím poriadkom výboru by návrh uznesenia mal byť predložený členom výboru v písomnej podobe. Z toho dôvodu uviedla, že sa zdrží hlasovania k uvedenému bodu programu.

Adriana Mesochoritsová, členka výboru, v. z. Kultúrne združenie Rómov Slovenska

Prítomným sa ospravedlnila, že návrh uznesenia nedala písomne a to z dôvodu, že ho formulovala veľmi narychlo v deň zasadnutia výboru, čo na začiatku prítomným aj uviedla. Výzva bolo rozoslaná preto, že bola pripravená.

K vyjadreniam p. Jozefa Tinku sa odmietla vyjadrovať, pretože to považuje za nehoráznosť.

Mária Chaloupková, člen výboru Združenie žien Slovenska

Podotkla, že na výbore odzneli výhrady, že sa nerieši násilie na mužoch, podobne ako násilie na senioroch a stále to spadá do kategórie domáceho násillia. V Istanbulskej dohovore je zakomponované rodovo podmienené násilie, ako aj domáce násilie a práve v tomto

dohovore sa hovorí o tom, aby sa nepodceňovala téma aj iného násillia páchaného na ženách, na deťoch, ale v podstate z jej pohľadu aj na senioroch.

Vyjadřila sa, že sa osobne prikláňa za podporenie uvedenej výzvy, pretože, či už niekomu záleží na násillí páchanom na ženách alebo na mužoch prípadne iných skupinách, stále sa v Instabulskom dohovore nájde táto tematika.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Uviedla, že výzvu k Istanbulskému dohovoru nepodporí, podotkla, že je samozrejme proti násilliu, dokonca za ochranu žien a veľmi oceňuje, že je to téma, na ktorej sa všetci zhodujú a taktiež sa teší, že sa našlo veľa slušných mužov, ktorí sú za ochranu žien a sú proti násilliu na ženách.

Zároveň podotkla, že je presvedčená, že dokument k ratifikácii Istanbulského dohovoru nie všetci úplne porozumeli napriek tomu, že si ho prečítali. Myslí si, že mnohí by sa na uvedený dokument inak pozerali pred piatimi rokmi a z toho dôvodu si dovolila uviesť isté argumenty. Istanbulský dohovor napríklad vymenúva kategórie pohlavie, rod, rodová príslušnosť, rodová identita, čiže oddeľuje už úplne všetko od všetkého; pohlavie, rod, rodovú identitu. Ďalej sa v ňom presadzuje výučba nestereotypných rolí, čiže vlastne rodové scitlivovanie do vzdelávania všetkých druhov a typov škôl, pričom uviedla, že za prevenciu považuje výchovu k vzájomnej úcte medzi chlapcami a dievčatami a nie rodové scitlivovanie v zmysle rodovej ideológie. Ďalej je v Istanbulskom dohovore veľmi „nebezpečný“ monitorovací mechanizmus, ktorý je pre zvrchovanú krajinu nebezpečným precedensom. Upozornila, že monitorovací mechanizmus bude tvoriť skupina 10 nezávislých expertov z úplne iných krajín, čo je pre zvrchovanú krajinu obrovskou odvahou. A taktiež, že v dokumente sa asi 70-krát nachádza odporúčanie prijať potrebné legislatívne a iné opatrenia. Na druhej strane v Správe o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2014 sa nachádza, že násillie na ženách je už dnes veľmi dobre riešené súčasným právnym stavom, a to v Trestnom zákone č. 300/2005 Z. z., v Trestnom poriadku, v Občianskom súdnom poriadku a v Zákone č. 448/2008 o sociálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na záver dodala, že Istanbulský dohovor neobsahuje ani jeden konkrétny záväzok pomoci obetiam násillia a hrozí tu veľké riziko, že dokument sa bude dať zneužiť na mňňanie verejných financií na kampaňové záležitosti a nie na skutočnú pomoc obetiam násillia.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Podakovala za názor p. Renáte Ocilkovej, z Fórumu kresťanských inštitúcií, ale zároveň ho doplnila pre vzájomné porozumenie. Antidiskriminačný zákon má zavedenú rodovú identitu, resp. rodovú identifikáciu, kde sa veľmi jasne hovorí, že za diskrimináciu z dôvodu pohlavia sa považuje diskriminácia z dôvodu tehotenstva alebo materstva a diskriminácia z dôvodu pohlavnej alebo rodovej identifikácie. A to je aj odpoveď na to, že vlastne rodová rovnosť, aj keď si ju každý vykladá svojím spôsobom neprináša nič také, čo by už v našej legislatíve nebolo, pretože rodová identita, resp. rodová identifikácia je súčasťou zakázaných dôvodov diskriminácie, tak na základe nášho antidiskriminačného zákona, ako na základe smerníc Európskej únie.

Adriana Mesochoritsová, členka výboru, v. z. Kultúrne združenie Rómov Slovenska

Uviedla, že Istanbulský dohovor je postavený na štyroch pilieroch a nie je pravdou že sa nezavádzajú žiadne konkrétne opatrenia pre ženy. Ak si ho človek prečíta, tak tam uvidí veľké množstvo opatrení. Štát zavádza linky pomoci pre ženy, krízové centrá atď.

Hana Špaleková, členka výboru, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity

Vyjadrila sa, že ide o úžasnú iniciatívu, s ktorou súhlasí, ale zároveň navrhla, aby sa uvedené uznesenie zobralo iba na vedomie. A tí, čo kampaň chcú podporiť, tak ju podpíšu.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Dala hlasovať, kto je za to, aby občianska komora výboru pre rodovú rovnosť podporila túto iniciatívu. (15 členov zahlasovalo za podporenie iniciatívy, 2 sa zdržali hlasovania a 3 boli proti podporeníu iniciatívy). Takýmto spôsobom to bude predložené Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, a to, že keďže ide o výzvu voči vláde SR, tak rezorty zastúpené vo Výbore pre rodovú rovnosť nehlasovali, ale hlasovala občianska komora, ktorá prijala toto uznesenie.

Adriana Mesochoritsová, členka výboru, v. z. Kultúrne združenie Rómov Slovenska

Prítomných poprosila o podpísanie podpisového hárku pri prezenčnej listine, v ktorom môžu vyjadriť svoj postoj k ratifikácii Istanbulského dohovoru.

Záver: Výbor diskutoval o podpore Otvorenej výzvy na urýchlenie ratifikácie a implementácie Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násilíu na ženách a domácemu násilíu a o boji proti nemu (tzv. Istanbulskeho dohovoru) a o podpore s ňou súvisiacej kampane o. z. Možnosť voľby „Odzvoňme násilíu na ženách – Podporíme Istanbulský dohovor“. Výbor k tomuto bodu neprijal žiadne uznesenie.

Bod Rôzne

Kampaň Európskej ženskej lobby k náhradnému materstvu

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodetných rodín

Prítomným sa ospravedlnil, že dodal materiál až v deň výboru, a to z dôvodu jeho zdravotných problémov. Predsedníctvo European Women's Lobby sa obrátilo na členov tejto organizácie (pozn. Klub mnohodetných rodín je členom tejto organizácie), aby podporili aktivity centrálneho European Women's Lobby ohľadom surogátneho materstva. Ide o tzv. náhradné materstvo. V tomto prípade sa vykonáva násilie na ženách a stáva sa predmetom obchodu. Takisto sa stáva aj predmetom obchodu dieťa, ktoré vlastne takýmto spôsobom príde na svet. V tejto oblasti začala pracovať švédska pobočka European Women's Lobby už dávnejšie a iniciovali sa rozličné aktivity v rámci Európy, ktoré smerujú k všeobecnému zákazu surogátneho materstva. Klub mnohodetných rodín ako členská organizácia bola oslovená na podporenie tejto záležitosti. Na národnej úrovni je cieľom European Women's Lobby osloviť vládu a osloviť stále zastúpenie európskych orgánov, aby sa pripojili k tzv. Haagskej konferencii, ktorá stanovuje podmienky, aby prebehol tento proces čo najskôr. Z tohto dôvodu pripravil krátke stanovisko, ktoré dúfa, že výbor podporí, keďže je tu relatívne silné zastúpenie feministicky orientovaných ľudí.

Barbora Burajová, členka výboru, Nadácia otvorenej spoločnosti

Uviedla, že zastupuje Slovenskú ženskú lobby, ktorá je členskou organizáciou Európskej ženskej lobby a zhodou okolností sa aj s p. Zuzanou Magurovou, zo Ženskej lobby Slovenska vrátili zo zasadnutia predsedníctva a valného zhromaždenia Európskej ženskej lobby. Pokiaľ má správne informácie, tak z každej krajiny je len jedna organizácia členom Európskej ženskej lobby a k uvedenej iniciatíve nemá zo strany Európskej ženskej lobby žiadne informácie. Vyjadrila sa, že nechce spochybňovať to, čo p. Stanislav Trnovec, z Klubu mnohodetných rodín predniesol, len chce informovať, že po osobnom rozhovore s ľuďmi zo

sekretariátu Európskej ženskej lobby nemá žiadne informácie k uvedenej kampani. A ohľadom tejto témy si myslí, že pre Slovensko je to pomerne nová otázka a možno by bolo užitočnejšie, keby prebehla nejaká odborná diskusia k tejto problematike, že o čo vlastne pri náhradnom materstve ide, koho všetkého sa to dotýka a aké práva do toho vstupujú predtým, ako budeme možno prijímať nejaké závery.

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodetných rodín

Krátko vysvetlil členstvo Klubu mnohodetných rodín. Členom strešnej organizácie je FEFAF, a to je organizácia združujúca tzv. aktívnych rodičov. Ide o organizáciu, ktorá je zameraná predovšetkým na neplatenú prácu, ako aj na ostatné feministické otázky. Klub mnohodetných rodín je členom FEFAF-u, informoval, že je viceprezidentom tohto klubu a prostredníctvom toho sa stal klub členom priamo European Women's Lobby, na základe čoho boli aj oslovení.

Barbora Burajová, členka výboru, Nadácia otvorenej spoločnosti

Členskými organizáciami Európskej ženskej lobby sú aj networky, ktoré združujú viacero organizácií a p. Stanislav Trnovec z Klubu mnohodetných rodín uviedol, že je členom Európskej ženskej lobby. Podotkla, že skôr jej ide o to, že otázka náhradného materstva je otázkou, ktorá by sa mala riešiť na území Slovenska skôr v širšej odbornej a dlhšie trvajúcej diskusii, ako len prijať nejaké stanovisko na základe predloženej výzvy.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Nemá informáciu, kto z uvedených organizácií je členom Európskej ženskej lobby, ale podľa jej názoru tu o to nejde a podstatný je obsah, ktorý je nasledovaniahodný a nie to, kto je členom alebo členom nie je. Skutočne ide o tému, ktorú každý z členov má slušne osvojenú a ide o násilie páchané na ženách a deťoch. Ide o rozdelenie materstva sociálneho, genetického a biologického, ktoré je necitlivé voči deťom. „Riziko neprebratia tovaru“, podotkla, že nech jej je odpustený použitý výraz, podľa jej názoru ide o veľmi neetickú situáciu. Z toho dôvodu si myslí, že je tu šanca vyjadrenia etického postoja, a týmto vyzýva k podpore vyhlásenia p. Stanislava Trnovca.

Jozef Tinka, člen výboru, Striedavá starostlivosť o deti, slovensko-česká spoločnosť

Priklonil sa k názoru, ktorý bol na výbore prezentovaný a to, že ide o problém, ktorý treba širšie diskutovať a má viac rovín: filozofickú, etickú a pod. Upozornil, že ide o problém,

ktorý je bežnou praxou. Ako príklad uviedol, že ak príde žena na umelé oplodnenie a má problémy, že nevie napr. vyprodukovať vajíčko, tak ho môže získať darovaním. A tu ide tiež o materstvo, ako bolo spomenuté. Je situácia riešiteľná tak, že sa to zakáže? Určite by túto problematiku neodbil nejakým hlasovaním a podporením nejakej výzvy, o ktorej možno členovia nemajú ani presné informácie. Uviedol, že je za širokú odbornú diskusiu k uvedenej výzve.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Na vyjasnenie situácie v Slovenskej republike podotkla, že náhradné materstvo nie je možné, zákon č. 36/2005 o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov jasne hovorí, že matkou dieťaťa je žena, ktorá dieťa porodila. Prax hovorí, že ženy skúšajú často otehotnieť aj inou cestou, ale osobne sa prikláňa k názoru p. Jozefa Tinku, zo Striedavej starostlivosti o deti, slovensko-českej spoločnosti. Navrhla, aby sa vypracovala hlbšia analýza, ktorá sa predloží na ďalšie rokovanie výboru. Požiadala o vyjadrenie p. Stanislava Trnovca, ktorý je predkladateľom, či chce aby členovia výboru k uvedenej výzve hlasovali.

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodesných rodín

Podľa jeho názoru nie je problém, či sa bude k uvedenej téme hlasovať ale nie. Problém je, že o tomto probléme je potrebné diskutovať a vyjadriť k nemu svoj postoj. To znamená, že v centrále European Women's Lobby, kde sa celá táto záležitosť sleduje a kde je napríklad zverejnená mapa, kde je SR spolu s Českou republikou dokopy ako nejaká „terra incognita“, sa jednoznačne povie, že náš zákonný systém hovorí isté fakty. A tým pádom je podaná táto informácia, ktorú oni potrebujú pre ďalšie rozhodovania. Čo sa týka Haagskej konferencie, odporúča ju sledovať. To znamená, že celá problematika, pokiaľ tí ľudia, ktorí budú prítomní, či už v Rade Európy budú informovaní na základe podnetu výboru, je tu teda možnosť byť informovaní priamo z prvej ruky a nezanedbať celú túto záležitosť. Nie sme v situácii, že musíme niečo zmeniť, ale sme v situácii, kedy momentálny stav spĺňa kritériá European Women's Lobby.

Adriana Mesochoritsová, členka výboru, v. z. Kultúrne združenie Rómov Slovenska

Podľa jej názoru by sa k problematike malo preštudovať viac informácií a následne by sa to prerokovalo na ďalšom zasadnutí výboru.

Barbora Burajová, členka výboru, Nadácia otvorenej spoločnosti

Podľa jej názoru ide o začiatok diskusie a možno nie všetci vedia o čom sa presne hovorí. Podľa zákona č. 36/2005 o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov matkou dieťaťa je tá žena, ktorá dieťa porodí. To znamená, že inštitút náhradného materstva tak, ako je uchopený kampani Európskej ženskej lobby k náhradnému materstvu, je odporom voči tomu, čo je v našom právnom systéme vyriešené súčasnou právnou úpravou. Pokiaľ nedôjde k jej zmene, tak sa podľa jej názoru nie je potrebné zaoberať kampanou Európskej ženskej lobby k náhradnému materstvu. Ďalej položila otázku, či naozaj s ohľadom na súčasný stav, poznatky, schopnosti medicíny a každodennú situáciu ľudí, ktorú prežívajú, vieme dnes povedať, že stav nechceme meniť a že ho chceme udržať taký, akým je.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Vzhľadom k tomu, že sa nejedná o iniciatívu mimovládnej organizácie, ale ide o iniciatívu Európskej ženskej lobby, otázku by v prvom rade mali prediskutovať členské organizácie, ktoré sú v Ženskej lobby Slovenska. Z jej pohľadu by mala k uvedenému hlasovať občianska komora, pretože ide o iniciatívu mimovládnej organizácie.

Šarlota Pufflerová, členka výboru, Občan, demokracia a zodpovednosť

Vzhľadom na to, čo bolo na výbore povedané, že sa k danej téme je potrebné najskôr pripraviť a si ju preštudovať, tak je podľa jej názoru úplne nezmyselné, aby sa o danom bode programu hlasovalo. Podotkla, že má s tým problém a isto by hlasovala proti.

Renáta Ocilková, členka výboru, Fórum kresťanských inštitúcií

Ako faktickú poznámku uviedla, že ani v štatúte výboru, ani v rokovacom poriadku nenachádza možnosť delenia na občiansku platformu a platformu z verejnej správy.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Poznamenala, že výbor sa môže k uvedenej veci vyjadrovať, nie je vládou SR a neprijíma záväzné uznesenia. Prijíma odporúčania smerom k Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť.

Odporučila že záverom bude, že Výbor pre rodovú rovnosť si vypočul informáciu kampane Európskej ženskej lobby proti náhradnému materstvu a bude sa ňou zaoberať v kontexte reprodukčných práv žien.

Stanislav Trnovec, člen výboru, Klub mnohodetných rodín

Doplnil, že materiály, ktoré boli k dispozícii na výbore všetkým rozpošle, aby informácie boli všeobecne dostupné a odporučil Kampaň Európskej ženskej lobby k náhradnému materstvu prijať na výbore zatiaľ ako informáciu.

Oľga Pietruchová, tajomníčka Výboru pre rodovú rovnosť

Na záver poďakovala prítomným za účasť a ukončila zasadnutie výboru.

Záver: Výbor vzal na vedomie informáciu člena výboru Stanislava Trnovca ku kampani Európskej ženskej lobby k náhradnému materstvu.

V Bratislave, dňa 31. augusta 2015

Zapísala:

Andrea Hantabalová v.r., Spoločný sekretariát výborov

Za správnosť:

Oľga Pietruchová v.r., tajomníčka výboru

Adriana Mesochoritsová v.r., podpredsedníčka výboru

Schválil:

Jozef Burian v.r., predsedajúci, štátny tajomník Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Príloha:

Prezenčná listina